

ГАЗЭТА ВЫХОДІЦЬ РАЗ У ТЫДЗЕНЬ — ЦАНА 30 Н. ФЭН.

LE JOURNAL BIELORUSSIEN
„LA PATRIE”DIE WEISSRUTHENISCHE ZEITUNG
„DAS VATERLAND”THE WHITERUTHENIAN NEWSPAPER
“THE FATHERLAND.”

№ 9 (343)

Нядзеля, 3 сакавіка 1957 г.

ГОД ВЫДАННЯ 11

«Рэгабілітацыя» пайночна-каўкаскіх рэспублік

Дэкрэтам ад 9 студзеня г. г. Прэзыдыюм Вярхоўнага Савету СССР пастановіў рэарганізаваць Кабардыйскую АССР у Кабардзінскую АССР, аднавіць Чечэн-Інгушскую АССР, стварыць Калмыцкую аўтаномную вобласць і рэарганізаваць Чэркескую аўтаномную вобласць у Карабача-Чэркескую аўтаномную вобласць. Гэтая пастанова была абвешчана 11 лютага пад час працы 6-е сесіі Вярхоўнага Савету СССР. Абвешчанне съцвярджалася наступнае:

«Кіруючыся пастановамі 20 звязку КПСС, якія з асаблівымі падкрэсліваюць, што рэйнапраўнасць і дружба народаў твораць непарушную аснову магутнасці і нязломнай сілы савецкага гаспадарстваўага ладу, ЦК КПСС і Урад СССР прынялі заходы, аргабілітаці высланых народаў і выпраўлені да пушчаных адносна іх несправядлівасці.

«Рэгабілітацыя» пытанье аб становішчы балкарскага, чечэнскага, інгускага, калмыцкага і карабача-чэркескага народаў. Прэзыдыюм Вярхоўнага Савету СССР прыняў пад увагу іхні законныя пажаданыні і просьбы і пастановіў выпраўіць пойнасць дапушчаную адносна гэтых народаў несправядлівасць, аднавіць іхнюю нацыянальную аўтаномію і гэтым самім забясьпечыць стварэнне належных умоваў для ўсебаковага развіцця эканомікі і культуры гэтых народаў».

Так закончылася народазабойства малых народаў. Ня вельмі лепш стаіць справа з большымі народаамі, якія з Беларусамі, Украінцамі, Балтамі ды іншымі. Нязлічоная лічба іхніх дзяцей, дзеля «добра таго-ж самага сацыялізму», была «пушчана ў расход» і дэпартавана ў «аквачаны» Сібір. Абраставаны зусім у культурным сэнсе, яны яшчэ існуюць дзякуючы іхнім патэнцыяльнай сіле. Гэта было-б гэтай сілы, яны таксама падзялілі-б малых народаў, у чым признаўся навет сам Хрушчоў падчас працы 20 звязку КПСС.

Съхлячу ю галаву перад мільёнымі ахвярамі чырвонага тэрору, і асабліва перад затынушымі народаамі, мы хацелі-б пастаіць адно запытанье: што маюць на ўзвесі ажыролыя кромлёўская сатрапы, прафучы зіграцы на аллёвых імі струнах гуманасці, прафучы съцвярджаць нахабна існаванье савецкага гуманнага гаспадарстваўага ладу, свабоды, раўнапраўнасці і дружбы народаў? Застаўляла песьня, а таму яна не забясьпечвае ад далейшага народазабойства. Доказам гэтага хай будуть зусім съезьдзе вяторскіх падзеяў. Ды і самі кромлёўскія арыстакраты не хаваюць сваіх подлых плянаў. Зварачаючы ўсю віну за народазабойства на Сталіна, яны ў той час расстрэльваюць з танкай гэту законнасць і свабоду на вуліцах

Які з народаў Савецкага Саюзу я знае жахаў чырвонага савецкага тэрору і які зь іх не аддаў на аўтар кромлёўскіх сатрапаў мільёны ахвяраў сваіх найлепшых сіноў і дачак, сваю культуру? Аднаў толькі пінь народаў! Дзе-ж рэшта твораць непарушную аснову магутнасці і нязломнай сілы савецкага гаспадарстваўага ладу... пастаўленыя выпраўіць пойнасць дапушчаную адносна іх несправядлівасць...» А чаму на ліку стаіць толькі пінь народаў? Дзе-ж рэшта другіх народаў, роўных лёсам першымі, як Немцы Паволжа, Татары Крыму ды мільёны ахвяраў іншых народаў?

Які з народаў Савецкага Саюзу я знае жахаў чырвонага савецкага тэрору і які зь іх не аддаў на аўтар кромлёўскіх сатрапаў мільёны ахвяраў сваіх найлепшых сіноў і дачак, сваю культуру? Аднаў толькі пінь народаў! Дзе-ж рэшта другіх народаў, роўных лёсам першымі, як Немцы Паволжа, Татары Крыму ды мільёны ахвяраў іншых народаў?

На пачатку вайны 1941 году, летам, спраўакаваны Немцаў Паволжа пры дапамозе высаджанага пераапранутага ў нямецкую форму дэсанту, бальшавікі часткова расправілі ўсіх на месцы, а рошты, як быдла, вывозяць у «большынства» месца:

Сыстэматычнае і больш эфектуўнае вынішчэнне народаў Паўночнага Каўказу і крымскіх Татараў наступае так-каму ў гэтym годзе. Перад адступленнем часыці НКВД бязылітасна ліквідуюць тысячы вязняў, падарозе растрэльлююць жыхарства і палива аулы, ужывочы ў гэтай акцыі навет самалёты і гарматы. Забраныя мужчыны перад вайной і ў пачатку вайны ў войска заганяюць у рабочыя батальёны. Але канчатковая расправа з гэтымі народаамі наступае пасля адступлення Немцаў. Ціпер звычайнае пастановы 1943 і пачатку 1944 гадоў дэпартуюць Карабачаўцы, а на працу першай паловы 1944 году — Чы-

За мінулы тыдзень

(пс) Амэрыканскі ўрад у занадта войскай форме дамагаеца ад маленкай дзяржавы Ізраэлю падпрадкаўшча пастановам АЗН і вывесіці сваё войска з эпіцэдзіческай тэрторыі ў раёне Газа. Таму зусім слышна, што гэтая ультыматыўная дамаганыні сустэрлівае з войскай крэтыкай — перадусім амэрыканскага, а таксама агульна-заходнія грамадзкія думкі. Заходнія праеса зусім аблазнавана стаіць пытанье, што-ж тады ёз іншымі краінамі, якія бяскарна парушаюць пастановы АЗН, якія, як прыкладам, Савецкі Саюз на Вугоршчыне ды Індія ў Кашмір? Ці АЗН практикуе іншыя маральныя крэтыкі ў вадносінах да мінных дзяржаваў, іншыя да слабых?

Французская сацыялістычнае газета «Популяр», не абараняючы Ізраэлю, зусім слышна піша:

«Нельзя навестаўці, каб АЗН магла мець дэльце меркі. Мімаволі паўстае пытанье, чаму я было ніякіх санкцыяў супраць ізраэльскіх параплаваў праз Суэскі канал, або супраць Нэру, які анекдотава расправа з гэтымі народаамі наступае пасля адступлення Немцаў. Ціпер звычайнае пастановы 1943 і пачатку 1944 гадоў дэпартуюць Карабачаўцы, а на

працу першай паловы 1944 году — Чы-

жава была створаная АЗН, і калі ціпера

АЗН і можа загарантаваць існаванье...

Іншыя звесткі звязаныя з чынамі

дэпартаваніяў, якія звязаныя з чынамі

Прывітаныі Д-ру Ст. Станкевічу

Ужо пасля выхаду папярэдняга нумара «Бацькаўшчыны» было атрымана радыёлішных прывітанняў Д-ру Станкевічу з нагоды 50-годзьдзя ягона гарада жыцця і 30-годзьдзя систэматич-

**Камітэт Кардынала Тыссеана
Лювэн (Бельгія), 22 лютага 1957.**

Спадару Доктару Станіславу
Станкевічу.

Ня толькі ад майго собскага, але також ад імя цэлага Камітету Кардынала Тыссеана і ўсіх бельгійскіх прыяцеляў Вашага Беларускага Народу з радасцю вітаю Вас з 50-годзьдзем Вашага жыцця і жадаю Вам яшчэ шмат год добра гарадоў я слы для працы на службе Вашых жыццёвых ідеялаў.

Святая Вашага юбілею цікавіць на толькі Вашую паважаную сям'ю і Вашых блізкіх прыяцеляў у Мюнхене, але і тых, якія адраду год наглядлі Ваш нязвычайнай вялікай складаю Вашу, веру я, часта граічную самаадданасць на службе Вашых нацыянальных заданняў. Што Вы даканалі, ёсьць для ўсей беларускай моладзі дасканальным узорам, гонарам і асновай лініі гордасці для Вашай сям'і. Я цешуся, што пазнаў Вашую вартасную працу імагіністу за адбудову незалежнага дзяржаўнага жыцця Бацькаўшчыны-Беларусі.

Я таму прылучаюся да ўсіх прывітанняў, якія здзяйснілісь, што будучыня дасьць нам нараду для супольнага спуроўніцтва юдасці з прычыны канчальна перамогі нашага супольнага змагання.

а. Роберт ван Каўэлярт дэ Ўлье

*

Беларуская Каталіцкая Місія
Бізантыйска-Славянская Абраду
У Ангельшчыне.

• Вельмі Паважаны й Дарагі
Др. Станкевіч!

Даведваемся, што хутка Вы будзеце съвіткаваць пляцізесцігодаўдзе Вашага жыцця. У дзені таго святыя просім і ад нас беларускіх съвітароў прынесьці найшчырэйшыя пажаданіі і малітвы да Усемагутнага, у руках Якога нашы дні і ночы, нашы радасці і посумы.

Калі пясок кляпсыдраву пачче перасыпца ў новае 50-годзьдзе, мы перакананы, што Вы з такой-жэ энэргіяй, як і дагэтуль, будзеце змагацца за працы нашай Бацькаўшчыны, за яе культуру.

Памажы Вам Божа!

а. Ч. Сіповіч
а. К. Маскалік.

*

Паважаны й Дарагі Спадар Доктар!

У сьветлым памятным дню Пяцьдзесяцігодзьдзя Вашага жыцця і Трыццацігодзьдзя наўкукова-ідэйнай працы съпішы з маймі найлепшымі Вам прывітаніемі...
Таму не астаетца мне нічога іншага, як пакорна сказаць з майм Святым Петро-

Мінхен, 24 лютага 1957 г.

Станіслаў Станкевіч

ПАДЗЯКА

Усім тым Установам і паасобным Грамадзянам, майм Суродзікам і Прывітам, якія прывіталі мене ў дзень майго пляцізесцігодаўдзе ў трывіцігодаўдзе маеі беларускай нацыянальнай дзейнасці, складаю на гэтym месцы маё найшчырэйшае беларускае дзякуні!

Мінхен, 24 лютага 1957 г.

Станіслаў Станкевіч

*

Часавы пакорнік

Падзяка

Крыху аб небясьпечных памылках

(Працяг з 3-й бачыны)

іхнімі вадазборнікамі, які вельмі зьві-
лісты і там-сям дасягае ў шырыню на
больш двух-трох метраў, дык відавочна
ён не зъяўляеца «вельмі дагодным дзе-
ля пераходу войскаў», што спрабуе да-
весці Сп. Ф. Кушала, Тым балей, што
не з'яўседы вадападзея ўчылье з сябе
ўзвышша, доказам чаму зъяўляеца
Смаленская Брама, дзе бадай напалову
ён праходзіць праз нетры Бабінаві-
цае пушчы ды праз дрыгвы Верадай-
скага балота, якое пацягнулася на 30
кіламетраў.

Крыху наконт ніёдалага ў дачынен-
ні да гісторыі Смаленская Брамы выра-
зу Сп. Ф. Кушала — «пераходу вой-
скаў». Слоў ніяма — праз яе калісці
адбываіся пераходы народу ў часе іх-
няе вялікае вандроўкі, што й даведзе-
на археалёгамі, але толькі на войскай.
Пад пераходамі вайскоўцы звычайна
разумеюць больш ці менш мірных мар-
шы з прызначанымі загадзі камандзі-
рамі ў вадпаведных пунктах вялікімі і
малымі прываламі ды з начоўкамі каля
вогнішчаў, маршы зь песьнямі, з музы-
кай і з пустастрэльнымі набоямі ў ві-
тоўках. А ў запраўднасці ў Смаленскай

Браме зямля здаўна набрекла жаўнер-
жакіні, ёсьць праста — Дзьвіна.
Таксама і ў якім разе на варта, што
практыкуе Сп. Ф. Кушаль, наўкукова
кананізаваны назоў — Смаленская Бра-
ма браць у двухкосці ды яшчэ дада-
ваць да яго — гэтак званая, хоць з чы-
ста граматычнага, а значыцца ѹ лёгіч-
нага боку тут дадатак касуе двухкосці.
Яе ўласнне гэтак — Смаленская Брама —
мяньюць у сваіх працах на толькі
Беларусі, як Даўн-Запольскі, Кре-
чоўскі, Ігнатоўскі, Смоліч, Дабраволь-
скі і іншыя, але й Францыі Каленкур,
Пастарэ, Сэгор і г. д. у сваіх вядомых
мэмуарах, прысычаных вайне 1812 г. і
таксама Смаленская Брамай называе яс-
ў ў сваіх кляснічных працах слынны
вайсковы аўтарытэт-тэарэтык і пісьмен-
нік Немец Карл Кляузевіц.

Скунткі сучаснае вялікае й малое вай-
ны ў непараўнаным большай ступені,
чым навест стагодзьдзе таму, залежаць у
першую ѹ апошнюю чаргу ад спалу-
чэння палітычных і маральних, стра-
тэгічных і матар'яльных фактараў. Гі-
нараўнанье аднаго з гэтых фактараў
разбурае ўсё спалучэнне й перадвыви-
значае скунткі. Тому, калі часам можна
абмінуць хай сабе і прыкрыя недак-
ладнасці ў тым ці іншым наўкувым, або
мастакамі творы, дык затое аніяк
нельга прысяць абыякава таўз вайско-
вых — стратэгічных і тактычных — па-
милкай. Яны вельмі небясьпечныя, у
выснаве их зможа дарма праліца шмат
нашае крыва.

12. I. 1957 г. ЗША.
З найшчэрайшай пашанай да Вас
Юрка Віцьбіч

УВАГА! Новая книга пазэй

У выдавецтве «Бацькаўшчыны» зъяў-
ліцца ў бліжэйшым часе книга выбран-
ных твораў Рыгора Крушині. У кни-
ге ўваходзіць выбраныя вершы й паз-
мы, напісаныя аўтарам ў перыядзе 1927-
1937 гг.

Памер книгі — 11,5 друкаваных арку-
шай. Цана — 2 дал.

Замоўленыні просім накіроўваць на
адрес Выдавецтва.

К. Рамановіч

«Бацькаўшчына»

3 радыёвой хвалі «Вызваленіне»

Піраміда клясавых супярэчнасцяў

Пачынаю зь месяца лютага, нашага
лютага жыцця — лютага, як савецкая
дыктатура, і горкага, як наігарчэйшая
чамярца. Адхінене, грамадзяне, 21-ы
лісток гэтага «адарві ды выкінь» і пра-
чытайце на адвароце:

«За свабоду й незалежнасць»
Ішчэ ў 1939-ым годзе на каленіяльны
й залежныя краіны прыпадала калі
аднаго мільярда 500 мільёнаў насель-
ніцтва. К 1956-му году адзін мільярд
200 мільёнаў чалавек вызваліліся ад кал-
еніяльнае паўкалянільнае залеж-
насці...»

Вось гэта дык прагрэс капіталістична-
сці савету! Мільярд 500 мільёнаў мінус
мільярд 200 мільёнаў дзе ўсяго 300 міль-
ёнаў рошты...

Які-бы вялікі было на зямлі зау-
трашніе шчасце, калі-б пасля гэтага
мільярднае радасці дый не стаяла
Марксава «нішто не прападае, а толькі
мінне свае формы?».

Дадайце, грамадзяне, да трох сот міль-
ёнаў залежнай культуры й эканамічна-
рэшты 900 мільёнаў ёмка ўкаляніза-
ваних у «лігеры сацыялізму» й вы атры-
меецца тую самую вялічыню: мільярд
дзівісце мільёнаў закалинізаваных і
залежных... Бачыце, якай мудрая і
прагрэснай дыялектычнай артысты-
цай ленінскага «самавызначанія аж да
аддзялення»: у капіталістичным саве-
це народы вызваліліся, а ў камуні-
стичным — у турму народу заганяю-
цца. Гэтакая ўжо, грамадзяне, канстыту-
цыя СССР.

Ёсьць, ведаець, у аднайменнай савецкім
каляндары ў цікавейшыя роцы. Калі
ласка, знойдзеце, грамадзяне, лісток
11-га сакавіка ѹ зірнече на піраміду
клясавых супярэчнасцяў шасці-
павархове камбінацыі... Маўзялেю, а-
прауда, не нагадвае, а вось штосьці ста-
ражытнае егіпскав-рымскаве ѿ стылі
марксисцка-ленінскіх архітэктуры 20-га
стагодзьдзя ў гэтай пірамідзе ды мес-
ціцца. Бальшавікі называюць яе «дар-
вавалюцыйным пляката», а я, дапаўняю-
чы каліндарную недапісаную пісаніну,
гавару вам, як яно ёсьць: гэтая піраміда
клясавых супярэчнасцяў сацыялізму.

Я ня ведаю, колькі ардэноў вісіце на
грудзёх галоўнага рэдактара «адрэўно-
га» калінда, але там, што гэты ча-
савы таварыш сацыялізму «адарвіца»
ад наседжанага месяца ѹ выкіненіцей

Бываюць-жа на съвеце лайдакі!
Таварыш Качаргей такі
Нямала рэзалюцій піша часам
І можа навест горшасага заганцу.
А не дадумаеца зредку зазірнуць
Хай ў падручнік для малодшых

класаў.

Гадзінны трэны начальнік той вагаўся,
Але, нарецце, здагадаўся,
І напісаў, знайшоўшы выхад неблагі:
«Сяднёна трэны аддайце качаргі,
А заўтра дзівіе»... І распісаўся.

Бываюць-жа на съвеце лайдакі!
Таварыш Качаргей такі
Нямала рэзалюцій піша часам
І можа навест горшасага заганцу.
А не дадумаеца зредку зазірнуць
Хай ў падручнік для малодшых

класаў.

дзе на Баркуце, калі Хрушчоў рас-
күсіць замаскаваны рэвалюцыі пад-
коп, веру гэтак, як КПСС на веरыць у
«генэральную лінію» свайго ЦК.

Дык прыгледзіцесь да піраміды
клясавых супярэчнасцяў сацыялізму.
Пачынаю зынізу.

Першы паверх — гэта работнік й ся-
ляне СССР, які тым, што стаяць на іх-
ных галоўках, гавораць:

«Мы працуем за вас».

«Мы кормім вас».

Другі паверх — гэта раённыя, акруго-
вые і распబліканскія кмуністы-баль-
шавікі, якія жывуць за кошт працы
мільёнаў першага паверху й кожкую ім:
«Мы ямо за вас».

Трэці паверх — гэта каты МВД-МГБ,
або наадварт, якія, пільна гледзячы на
работнікаў і сялян у першым паверсе,
гавораць ім коратка й выразна: «Мы
старатаем па вас».

Чацверты паверх — гэта мільёны
чырвоных агітатораў, пропагандыстых
бальшавікі, маны й абаронцаў няво-
льнікаў у «лігеры сацыялізму»

і вытрымліваюць на піраміду са-
цыялізму.

Пяты паверх — гэта савецкі ўрад на
чале з цывільнымі маршаламі (найвы-
датнімі, а няздатнімі) Булганинам і
Варашылавам... Гледзячы з чы-
вертага паверху гэтася піраміды са-
цыялізму, гавораць нам: «Мы маро-
чым вас».

Гэта значыцца, яны дуранцы,
дурманяць нашыя галоўы, забіваюць
блудам ленінізму.

Пяты паверх — гэта савецкі ўрад на
чале з цывільнымі маршаламі (найвы-
датнімі, а няздатнімі) Булганинам і
Варашылавам... Гледзячы з чы-
вертага паверху гэтася піраміды са-
цыялізму, гавораць нам: «Мы кіруем вами».

І, нарецце, пад крываючай драпежнай
кітры, — штоў паверх піраміды кля-
савых супярэчнасцяў сацыялізму на
другім гэдзе 6-е піцігодкі: гэтак ўжо ЦК
КПСС на чале з таварышам усіх тавары-
шыў — Мікітам Сяргеевічам Хру-
шчовам.

Вось і ўсё. Бачыце, грамадзяне, якай
цікава ёсьць: гэтакія саветы залеж-
насці...»

І, нарецте, пад крываючай драпежнай
кітры, — штоў паверх піраміды кля-
савых супярэчнасцяў сацыялізму на
другім гэдзе 6-е піцігодкі: гэтак ўжо ЦК
КПСС на чале з таварышам усіх тавары-
шыў — Мікітам Сяргеевічам Хру-
шчовам.

Вось і ўсё. Бачыце, грамадзяне, якай
цікава ёсьць: гэтакія саветы залеж-
насці...»

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы кіруем вами».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы маро-чым вас».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы кіруем вами».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы маро-чым вас».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы кіруем вами».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы маро-чым вас».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы кіруем вами».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы маро-чым вас».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы кіруем вами».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы маро-чым вас».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы кіруем вами».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы маро-чым вас».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы кіруем вами».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы маро-чым вас».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы кіруем вами».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы маро-чым вас».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы кіруем вами».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы маро-чым вас».

А цікава, якім чырвонаму піраміду
запісаны: «Мы кіруем вами».